



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

25 Mayıs 2020

## **TUSEDAD 3. SEKTÖR DEĞERLENDİRME TOPLANTISI BİLGİ NOTU**

Derneğimizin gelişen gündem ve sektörün ihtiyaçları ile alakalı olarak üyeleri ve sektör temsilcileri ile bir araya geldiği toplantıların üçüncüsü 25 Mayıs 2020 tarihinde saat 20.00’de dijital ortam üzerinden gerçekleştirildi. Üçüncü Toplantının konu başlığı “Ziraat Bankası Tarım Kredileri ve ZG Tarım Piyasaları A.Ş.’nin faaliyetleri” oldu.

Başkanlığını Dernek Yönetim Kurulu Başkanı sayın Sencer Solakoğlu ve Moderatörlüğünü Yönetim Kurulu Üyesi sayın Mehmet Yaşar Özekenci’nin yaptığı toplantıya konuk olarak T.C. Ziraat Bankası Tarımsal Pazarlama Grup Başkanı sayın Ferhat Pişmaf katıldı.

TÜSEDAD Üyesi yaklaşık 50 katılımcının yanısıra TÜSEDAD Yönetim Kurulu Üyeleri ve T.C. Ziraat Bankası Tarım Piyasaları İzleme ve Geliştirme Bölüm Başkanı sn. Rehber Birkan, T.C. Ziraat Bankası Tarım Piyasaları İzleme ve Geliştirme Yöneticisi sn. Kemal Ertürk ve ZG Tarım Piyasaları A.Ş. Hayvancılık Koordinatörü sn. Bilsay Kancı’nın da katıldığı toplantının açılışı Yönetim Kurulu Başkanı sayın Sencer Solakoğlu tarafından yapıldı.

Sn. Solakoğlu, sektörle ilgili kısa bir mevcut durum değerlendirmesinde bulunduktan sonra özellikle pandemiden sonraki süreçte tarımın daha fazla önem kazanacağını vurgulayarak sözü sn. Ferhat Pişmaf’a bıraktı.

Sn. Ferhat Pişmaf, Ziraat Bankası olarak bu sene tarım kredilerinde iyi bir başlangıç yaptıklarını, faiz indirimli kredi kararının hazırlanması ve kurgusunun yapılması ile ilgili çalışmalarda banka olarak etkili bir şekilde yer aldıklarını, bu konuda sektör paydaşları ile bir araya geldiklerini, onların da görüşlerini alarak bugüne kadarki en kapsamlı ve stratejik uygulamayı yapmaya çalıştıklarını, Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın yayınlanan Kararın oluşturulmasına çok güçlü şekilde destek verdiğini, diğer taraftan özellikle pandemi süreci içerisinde 3 kamu bankasının ekonomideki ağırlığının daha da arttığını ve piyasadaki herkesin kamu bankalarının önemini hissettiğini, Ziraat Bankası’nın da bu dönemde temposunu artırarak hizmet vermeye gayret ettiğini ifade ederek başladığı konuşmasında;



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

• “Tarım bankacılığı organizasyonunda değişiklik yaptıklarını, bu çerçevede Tarım Politikaları Bölüm Başkanlığı’na sayın Şirin Haşçetin’in getirildiğini; Tarım Piyasaları İzleme ve Geliştirme Bölüm Başkanlığı adıyla yeni bir başkanlık kurduklarını ve sayın Rehber Birkan’ın Bölüm Başkanı olarak görevlendirildiğini, ayrıca ZG Tarım Piyasaları A.Ş. unvanıyla da bir şirket kurarak tarım sektörüne farklı bir projelerle hizmet vermeye başladıklarını,

• Faiz indirimli kredi uygulamalarına ilişkin bu yıl yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı’nda önemli değişiklikler yapıldığını, öncelikle küçük ölçekli işletmelerle orta ve büyük ölçekli işletmelerin birbirinden ayrıldığını, taban indirim oranı ve özelliği indirim oranları olmak üzere farklı bir uygulama başlatıldığını, buna göre standart üretim yapanlarla ülkenin strateji ve önceliklerine göre üretim yapanlara farklı faiz indirim oranları uygulanacağını,

• Orta ve büyük ölçekli işletmeler için asgari kapasite koşulunun 50 başa çıkarıldığını, büyükbaş hayvancılıkta damızlık, süt ve et bölgeleri olmak üzere ülkenin üçe ayrıldığını, faaliyetini bu bölgelerde yapanların diğer illere göre %10 daha fazla faiz indirimi alacağını,

• Bu kapsamda atıl işletme satın alarak üretim yapanların, sıfırdan işletme kuranlara göre %10 daha fazla faiz indirimi alacaklarını,

• Yurt içinde doğan hayvanlarla üretim yapanların, kendi yemini üretenlerin, 40 yaşın altındaki genç çiftçilerin ve kadın çiftçilerin diğerlerine göre daha yüksek faiz indirimi alacaklarını,

• Sütçü ve kombine sığır yetiştiriciliğinde sübvansiyonlu kredi üst limitinin 25 milyon TL’ye yükseltildiğini, mevcut yatırımına ilave yatırım yapacakların önceki kredi borcunun asgari %30’unun ödenmiş olması şartının kaldırıldığını, kredilerde ve faiz indirim oranlarında kademeli uygulamanın kaldırıldığını, yatırım dönemi-işletme dönemi ayırımının da yeni uygulamada bulunmadığını”

belirtti.

Ziraat Bankası olarak günlük 200 – 250 milyon bandında tarım kredisi kullandıklarını ifade eden Sn. Pişmaf, “bu dönemde Ziraat Bankası dışındaki bankaların tarım kredisi kullandırmalarının düştüğünü, Bankalarının ise sektörü daha güçlü şekilde desteklemeye kararlı olduklarını, yeni yapıda geçimlik işletmelerle ekonomik işletmeleri birbirinden ayıran bir yapıya geçildiğini; daha önce doğal afetlerden etkilenenlerin kredilerinin ertelenebilmesi için ayrı bir Kararname gerektiğini, yeni uygulamada bunun da Cumhurbaşkanlığı Kararı’na eklendiğini, bundan yararlanmak için TARSİM sigortası yaptırılmasının ve hasar tespitlerinin TARSİM eksperleri tarafından yapılmasının zorunlu olduğunu” belirtti.



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Sencer Solakoğlu söz alarak,

- “Yapılan düzenlemelerin umut vadettiğini, süt ve et fiyatlarındaki oynaklığın sürmesi nedeniyle sektörün hep diken üzerinde olduğunu, Covit-19 sürecinde Türkiye için bir fırsat oluşabileceğini ancak sektörün bu duruma zayıf halde yakalandığını, çiftçilerin ürettiği çiğ süt fiyatına tüketici fiyatlarının artmaması için baskı yapıldığını ve sabitlendiğini ancak bu durumun üretim düşüklüğü olarak geri döndüğünü ve kaybedenin sadece tüketici değil tüm sektör olduğunu,

- Ziraat Bankası’nın besi, süt ve diğer tüm tarımsal faaliyetlerde maliyetlere ulaşabildiğini, dolayısıyla bu fiyatlarla ne düzeyde bir karlılık olur ise çiftçiler kredilerini ödeyebilir şeklinde bir çalışmanın yapılmasının üreticiler için son derece faydalı olacağını ve bu şekilde sanayicilerin maliyet üzerindeki diktesinden kurtulabileceklerini

- Ziraat Bankası’nın yaptığı yeniliklerin çok önemli olduğunu, bu nedenle bankanın bir kere daha üreticilerin yanında olarak kendilerine destek olmasını talep ederek, TÜSEDAD üyelerinin büyük oranda ari işletmelerden ve profesyonel yönetilen kurumlardan oluşması sebebi ile bu talebin kendileri için önemli olduğunu” belirtti.

Konuyla ilgili projeleri hakkında bilgi veren sn. Pişmaf;

- Ziraat Bankası’nın kredi uygulamalarında bu maliyetleri zaten çıkardığını, yeni kurdukları ZG Tarım Piyasaları A.Ş. ile bu maliyetleri yaşayarak da belirlemeye başladıklarını, özellikle karkas fiyatları başta olmak üzere et, süt ve yem maliyetlerine yoğunlaştıklarını,

- Kurdukları şirketin sektörde farklı projeler ve modeller geliştirerek uygulamasına öncülük edeceğini, ana hedeflerinin ise damızlık hayvancılık ve süt sığırcılığını güçlendirmek ve korumak olduğunu, fiyatta çiftçinin başabaş noktası üzerinde karlılık seviyesinde kalması için seviyenin ne olması gerektiğinin çalışıldığını, şirketin gerekmesi halinde piyasadaki süt almak da dahil olmak üzere regülasyon amaçlı işler de yapabileceğini,

- Yem maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla Aksaray, Niğde, Amasya, Tokat gibi illerde “Sözleşmeli Tarım Modeli” ile yonca ve silajlık mısır ekimi yaptırdıklarını, bu modeli büyük süt çiftliklerinin de uygulayabileceğini ve bu konudaki sözleşmeli üretim kredilerinin çiftlik sahipleri tarafından çok bilinmediğini, bu konuda talep edenlere konu hakkında detaylı tanıtım yapabileceklerini,

- Yurtiçinde doğan dişi hayvanların ekonomiye kazandırılmasını çok önemsediklerini, hayvan ithalatının mümkün olduğu ölçüde azaltılması amacıyla bu alanda önümüzdeki günlerde yeni modellerini tanıtacaklarını,

- Bankanın ya da ZG Tarım Piyasaları A.Ş.’nin çiftçilik yapmayacağını, üreticilere rakip olmayacağını, çiftçilerle ve tarımsal örgütlerle işbirliği yaparak yeni modeller geliştireceğini,



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

• Bu çerçevede TÜSEDDAD üyelerinin işletmelerindeki erkek buzağı ve danaların tamamına talip olduklarını, bunları sözleşmeli üretim modeliyle küçük işletmelerde besiyeye almak üzere bir model kapsamında yetiştireceklerini, TÜSEDDAD üyelerinin kapasite fazlası dışı dana ve düvelerinden de alım yapmayı istediklerini” belirtti.

Çiğ süt ve yurtiçinde doğan dişi hayvan fiyatlarında istikrarı ve süt-yem paritesi korunamazsa hayvan ithalatının azaltılmasının güç olduğunu belirten sn. Pişmaf, “Hazine ve Maliye Bakanlığı’na bu konuları sürekli olarak taşıyoruz, çözüm üretmek amacıyla farklı açılardan çalışmalar yapıyoruz, Dünya üzerinde kendi kendine yetebilen bir ülke yok, tarımda her tercih aynı zamanda bir vazgeçiş. Bu nedenle tüm üretimin bir makro plan içerisinde yönetilmesi gerektiğini düşünüyoruz” dedi.

Söz alan Yönetim Kurulu Başkanı sn. Sencer Solakoğlu, orta ve büyük ölçekli işletmelerin sürekli olarak yem tedarik etmek zorunda olduğunu, volatilitenin yüksek olduğu dönemlerde tüccarların bu risk payını fiyatlara ekleyerek fiyatları yükselttiğini bunu önleyebilmek ve üreticilerin maliyetlerini düşürebilmek adına sözleşmeli üretim yaptırmak suretiyle ELÜS sistemi üzerinden Ziraat Bankası kredilerinden faydalanmak istediklerini iletti.

Bunun üzerine Sn. Ferhat Pişmaf, depolanabilen hububat grubunda ELÜS sisteminin faal olduğunu, bu konuda üreticilerin çok fazla bilgisinin olmadığı sözleşmeli yetiştiricilik kredilerinin bulunduğunu belirterek, “eğer Tarım ve Orman Bakanlığının sözleşmeli üretim modeline uygun bir üretim yaptırır iseniz bu model ile kredi kullanabilirsiniz. Örneğin bir hayvancılık işletmesi 10 çiftçi ile mısır, 20 çiftçi ile soya üretim sözleşmesi yaptı. Tohum ve gübreyi karşılıyorum dediniz. Bunlar ile ilgili sübvansiyonlu kredilerimiz bulunmakta ve burada üst limit 50.000.000 TL’dir. Sübvansiyon oranı da %70’e kadar çıkabilmektedir” dedi.

Soru cevap bölümüne geçilmeden önce sn. Ferhat Pişmaf söz alarak, “Ziraat Bankası’nın yalnızca sübvansiyonlu kredi kullandırmadığını, Cumhurbaşkanlığı Kararı’nda belirtilen üst limitlerin yalnızca faiz indirimi yapılan kredi limitini ifade ettiğini, ama Bankanın üreticilerin ne kadar kredi ihtiyacı varsa tamamını karşılayabildiğini, sübvansiyon dışındaki kredilere uyguladıkları faiz oranlarının da sektördeki en düşük faiz oranları olduğunu, bu nedenle Ziraat Bankası’na gelirken yalnızca sübvansiyonu düşünerek gelinmemesi gerektiği özellikle belirtmek istediklerini” ifade etti.

Bu bilgilerin ardından soru cevap bölümüne geçildi.

**SORU:** Setkon Hayvancılık temsilcisi sn. Serdar Gül: “İşletmelerindeki yemlerin sigortalanmak kaydıyla teminat olarak alınabilir mi? Damızlık hayvanlarımız teminat olarak kullanılabilir miyiz?”



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Damızlık hayvanların teminat altına alınması ile ilgili düzenleme Ticari İşlemlerde Taşınabilir Rehni Kanunu’na ekletilmiştir. Ziraat Bankası olarak 2009 yılından beri bu konuda çalışmalar yapıyoruz. Biz damızlık hayvanların rehnini alıyoruz. Ancak, belirttiğim Kanun’dan çıkarılan bir torba yasaya “üçüncü kişilerin iyi niyeti korunur” ifadesi eklendi ve hayvan rehni teminat olma gücü zayıfladı. Buna rağmen, müşteri bazlı değerlendirme yaparak hayvan rehni teminat olarak alabiliyoruz.

**SORU:** Aytaş Hayvancılık temsilcisi sn. Talat Aydın: “Kredilerde %110- %120 oranlarında bir gayrimenkul ipoteki aranıyor. İpotek miktarlarında bir düşüş olabilir mi??”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: ipotek marjları da müşteri bazlı, kredinin miktarına, vadesine ve türüne göre karar verilen bir husustur. Belirli standart uygulamalar dışında bu konuda müşteri müşteri farklılaştırma yapılabilmektedir.”

**SORU:** Atasancak Hayvancılık temsilcisi sn. Ramazan Ata: “Kredi cari faiz oranlarının geçtiğimiz sene yüksek olduğunda yüzde bir oranında komisyon alınıyordu. Mevcut durumda faiz oranlarının düşmesi sebebi ile alınan yüzde bir oranındaki komisyonlar da düşürülebilir mi?”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Sübvansiyonlu tarım kredilerinde faiz oranı %9’dur. Bunun da önemli bir kısmını Hazine ve Maliye Bakanlığımız üreticiler adına ödemektedir. Kredi komisyon oranını değiştirmedik ama uygulamamızda yatırım kredileriyle ilgili bir değişiklik yaptık: Daha önceki yıllarda yatırım kredilerinde her yıl komisyon alınırken, artık yalnızca bir kez alıyor. Bu uygulama nisan ayından itibaren bu şekildedir. Bugünün koşullarına göre komisyon oranının makul olduğunu düşünüyoruz.”

**SORU:** Maya Süt Temsilcisi sn. Önder Bor: “Mali yönden sıkıntıya giren çiftlikler bulunmaktadır. Bankanın gündeminde bir sicil affı var mıdır?”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Sicil affı olarak tabir edilen uygulama herhangi bir bankanın tek başına yapabileceği bir düzenleme değildir. Bunun için bir yasal düzenleme yapılmalıdır.”

**SORU:** Aymes Hayvancılık temsilcisi sn. Tarkan Gani: “Çiftçinin Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının Ziraat Bankasına devrinin mümkün müdür?”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Bankamızın refinansman anlamında bir çalışması yok. Olsa dahi diğer banka ya da Tarım Kredi Kooperatiflerindeki kredilerin sübvansiyonlu olarak Ziraat Bankası’na taşınması mümkün değil. Ama Ziraat Bankası ile çalışmak isteyen üreticilerimiz çalıştıkları Şubelere müracaat ederek alternatif çözüm önerilerini konuşabilirler.



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

**SORU:** TÜSEDAD Y.K. Üyesi sn. Emirhan Orhan: “Mevcut sübvansiyon oranlarının tarihinin başlangıcının tam olarak Ocak 2020’den itibaren midir?”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Sübvansiyon oranları 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren kullanılan krediler için geçerlidir”

**SORU:** Kayadibi Hayvancılık temsilcisi sn. Mehmet Aslanoğlu: “Arazi alımında sübvansiyon oranlarının nedir”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Arazi alımlarında toplu alım için sübvansiyon uygulaması bulunmamaktadır. Sübvansiyon uygulaması mevcut araziye sınır olan arazilerin alımında geçerli olmaktadır. Buradaki üst limit 2,5 milyon TL; sübvansiyon oranı ise %25’tir. Ama sübvansiyonsuz olarak arazi alımı kredisinde sınır olma şartı bulunmamaktadır.”

**SORU:** İmamoğlu Süt temsilcisi sn. Mehmet Ali İmamoğlu: “İthal düve alım kredileri ile ilgili olarak Banka düvelerin millileştirme süreci olarak bilinen ve 45-50 gün arasındaki süre sonunda destekliyor. Bu süreç içerisinde özel bankalara yönelmek zorunda kalıyor. Buna çözüm üretilmesi gerekir.”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Sübvansiyon uygulaması hayvanların millileştirme süreci sonunda başlıyor. Ancak, bu dönem için Ziraat Bankası sübvansiyonsuz olarak kredi kullanıyor. Başka bir bankadan kredi kullanılmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.”

**SORU:** Alaca Tarım ve Hayvancılık temsilcisi sn. Nejat Deveci: “Üreticilerin ürettiği sütün fiyatı sanayiciler tarafından belirleniyor. Döviz fiyatlarının aşırı hareketliliği ile aynı oranda hareket eden yem maliyetlerine karşın bizler ürünlerimizi Türk Lirası üzerinden satıyoruz. Bu nedenle üretici önünü görmekte zorlanıyor. Ziraat Bankası’nın üreticiye bu konuya ilişkin bir projeksiyonla ışık tutması mümkün müdür?”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “TCMB’nin yılsonu USD kur tahmini 7,03 TL düzeyindedir. Benim ayrı bir projeksiyon yapmam mümkün ve uygun olmaz. Ancak diğer zamanlardan farklı olarak bir uygulama yapmıyoruz ve pandemi sürecinde de firmalara kredi kullanırmaya devam ediyoruz.”

Yönetim Kurulu Üyesi Sn. M.Yaşar Özekenci’nin hatırlatması ile sübvansiyon üst limitleri ile normal kredi limitleri arasındaki kafa karışıklığına değinen sn. Ferhat Pişmaf, “her iki limitin birbirinden ayrı olduğunu, sübvansiyonlu olarak bir işletmeye verilen kredinin üzerine cari faiz ile ayrıca kredi kullanılabildiklerini” ifade etti.



**TÜM  
SÜT, ET ve  
DAMIZLIK SIĞIR  
YETİŞTİRİCİLERİ  
DERNEĞİ**

**SORU:** Kain Çiftliği temsilcisi sn. Cevdet Kain: “Vakıf arazilerinin tarıma kazandırılması için bireysel tahsis mümkün değil. Ziraat Bankası bünyesinde bir ortak çalışma yürütmek mümkün mü?”

**CEVAP:** Sn. Ferhat Pişmaf: “Konuyu çalışalım, detaylarını öğrenelim. Yasal bir engel yoksa yapılması mümkündür.”

Sn. Sencer Solakoğlu, TÜSEDDAD’ın gerçekleştirdiği çalışmalara değinerek, bu kapsamda kurulan Pazaryeri web portalı ile üyelerimize toplu alımlar yapıldığını, haftanın belirli günleri taleplerin toplandığını ve açık indirme usulü bir sistem ile çalışmaların yürütüldüğünü ifade etti. Solakoğlu, piyasadaki gerçek fiyatların burada görüldüğünü, hammadde alımı yanında hayvan alımı ile ilgili spesifik bir bölümün de açılacağını, bunun yanında sarf malzemelerinin de alım satımının yapılacağını, bu portalda yapılacak işlemler için Dernek olarak bir kar payı alınmayacağını belirtti.

Bunun üzerine söz alan Sn. Ferhat Pişmaf ZG Tarım Piyasaları A.Ş. olarak bu uygulamayı incelemek istediklerini ve bu süreç içerisinde bu portalda yer alabileceklerini belirtti. Ziraat Bankası olarak mottolarının “Bir Bankadan Daha Fazlası” olduğunu vurgulayan Sayın Pişmaf bu kapsamda kendisinin ve ekibinin iletişim kanallarının açık olduğunu, bu süreç içerisinde ülke olarak birlikte çalışarak başarılı olacağımızı ifade etti.

Toplantı Sn. Sencer Solakoğlu’nun kapanış konuşmasının ardından sona erdi.